

AGRICULTURA

El cultiu de quinoa permetria diversificar el sector arrossaire al delta de l'Ebre

El projecte ImproRice identifica les varietats del pseudocereal que s'adapten millor als terrenys salins i al secà i constata que permetria frenar les males herbes, que exigixen una important despesa

Terres de l'Ebre ACN / Redacció

Durant tres anys s'ha provat al delta de l'Ebre la viabilitat de cultivar quinoa com a cultiu complementari a l'arròs. El pseudocereal té una tolerància alta a la salinitat dels sòls deltaics i els resultats preliminars confirmen que es podria alternar la plantació de quinoa a l'hivern, amb la de l'arròs, a l'estiu. L'estudi forma part del projecte ImproRice de la Universitat de Barcelona, AgroServeis.cat i l'IRTA que acaba enguany. La recerca destaca que la rotació de cultius frenaria la dinàmica de les males herbes, que és un dels "grans maldecaps" i una important despesa per als arrossaires, que la quinoa es podria cultivar en secà, i que les cooperatives i indústries podrien processar-lo amb la maquinària que fan servir per a l'arròs.

Dins del projecte ImproRice per a trobar les millors varietats d'arròs per a la producció ecològica i les més resistents als efectes del canvi climàtic al delta de l'Ebre, s'ha estudiat la viabilitat de plantar quinoa als arrossars, com a alternativa i complement al monocultiu de l'arròs al Delta. Per primera vegada, s'ha identificat i demostrat que la plantació d'este pseudocereal po-

dria complementar la de l'arròs, amb una rotació estiu-hivern que tindria beneficis que van més enllà de la diversificació del sector.

Amb una demanda a l'alça, la quinoa es considera un superaliment pel seu alt contingut de proteïna, de ferro (més del doble que altres cereals), d'omega 3 i d'àcids aminoàcids, i perquè no conté gluten. El consum a Catalunya s'abastix amb importacions, sobretot des de l'Amèrica Llatina i la producció a l'Estat es concentra principalment a Andalusia, on es cultiven unes 2.000 hectàrees anuals.

En un camp experimental a la finca del Capità de Deltebre, s'han plantat durant tres campanyes 15 varietats de quinoa per a estudiar quina s'adapta millor a les condicions agronòmiques dels sòls deltaics. Este mostreig s'ha fet amb planter de cultiu hidropònic (mètode de conreu de plantes dins de l'aigua, sense terra), seleccionat prèviament als hivernacles de la UB i conreat allí durant un mes. La quinoa s'ha fet créixer al camp durant 90 dies, aproximadament.

Com ha explicat Alfred Palma, director tècnic d'Agroserves.cat, la quinoa ha demostrat "una bona tolerància a la salinitat del sòl", un dels principals "limitants" dels te-

Palma revisant una plantació experimental de quinoa. / ACN

rrrenys del delta de l'Ebre, però a més a més, la rotació d'este cultiu amb el de l'arròs permetria "trenca la dinàmica de les males herbes, que és un dels grans maldecaps del cultiu d'arròs al Delta". "S'invertixen molts recursos econòmics per al seu control sense que els resultats satisfacen del tot", ha apuntat Palma.

El cultiu no es podria estendre per tota la plana deltaica. Tot i que la quinoa s'adapta bé als terrenys

salinitzats té dificultats per a desenvolupar-se en terrenys pesants i argilosos. "Els terrenys més arenosos serien els més idonis per a afavorir el cultiu i instaurar-ho", ha apuntat el director tècnic. Ara bé, l'estudi ha provat la plantació de quinoa amb reg i amb secà i s'ha demostrat que les plantes tenen una "alta resistència a l'estrès hídric" i que es podria plantar a l'hivern, aprofitant els fenòmens de pluja "prou intenses" del Delta,

sense suport de reg, i per tant, sense costos afegits per al productor.

Esta recerca, que va començar el 2019 i acaba enguany, permetrà fixar les bases perquè els agricultors interessats puguin desenvolupar el cultiu. Tot i que, de moment, el cas concret de la quinoa no haja despertat un especial interès entre els agricultors, la iniciativa d'Agroserves.cat, la UB i l'IRTA, sí que forma part d'un projecte ampli per a donar resposta "a la necessitat d'augmentar la competitivitat" del sector arrossaire al Delta. "Si el cultiu de la quinoa ajuda o empeny que l'arròs funcione millor, este segur que els arrossaires i el sector ho veuran amb bons ulls, però no hi ha un clar interès encara, no s'ha despertat una inquietud perquè els resultats són preliminars i les proves són anecdòtiques", ha apuntat Palma.

El projecte no mor aquí. La intenció és poder replicar amb noves experiències les proves durant els pròxims anys i animar la indústria arrossera a implicar-s'hi per a garantir el processament del fruit. "Una de les bondats és que el sistema de processament de la quinoa és molt adaptable o pràcticament igual, amb la mateixa maquinària i logística, que el processament de l'arròs. Seria qüestió d'organització dins de la indústria i les cooperatives i que es fes una aposta clara en este sentit per a acabar d'acompanyar el pagès", ha esperonat Palma. El trinomi UB, IRTA i Agroserves.cat ja treballen per a donar continuïtat a esta recerca, ampliant el projecte ImproRice o proposant-ne un de nou per a seguir buscant cultius alternatius i rotatoris a l'arròs. ■